

УДК 330.322.54:63.

к. е. н., доценти: Жарун О. В., Соколюк С. Ю., Ткачук С. П.

Уманський національний університет садівництва

**РОЗВИТОК ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

На сучасному етапі розвитку економіки найбільш актуальною є проблема активізації регіональної інвестиційної діяльності. В статті проаналізовано ефективність вкладення інвестицій в діяльність сільськогосподарських підприємств Черкащини.

Ключові слова: інвестиції, інвестор, інвестиційна діяльність, сільське господарство.

Жарун Е. В., Соколюк С. Ю., Ткачук С. П. РАЗВИТИЕ И АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ ЧЕРКАССКОЙ ОБЛАСТИ / Уманський національний університет садівництва, Україна, Умань

На современном этапе развития экономики наиболее актуальной является проблема активизации региональной инвестиционной деятельности. В статье проанализирована эффективность вложения инвестиций в деятельность сельскохозяйственных предприятий Черкащины.

Ключевые слова: инвестиции, инвестор, инвестиционная деятельность, сельское хозяйство.

ZHARUN E.V., TKACHUK S.P. DEVELOPMENT AND ANALYSIS OF EFFICIENCY OF INVESTMENT ACTIVITY IN AGRICULTURAL ENTERPRISES OF CHERKASY AREA / of Uman national university of gardening, Ukraine, Uman

On the modern stage of development of economy most actual is a problem of activation of regional investment activity. In the article efficiency of investment of investments is analysed in activity of agricultural enterprises of Cherkasy Oblast.

Keywords: investments, investor, investment activity, agriculture.

Вступ. Реалізація стратегічних планів розвитку сільського господарства в Україні та Черкащини зокрема потребує вирішення ряду важливих та негайних питань. Головні з яких це оновлення матеріально-технічного стану та модернізація процесів виробництва. Через брак обігових коштів аграрії не в змозі самостійно виконати такі завдання, тому питання інвестування в сільське господарство сьогодні виходить на перший план. Саме інвестиції здатні підняти сільське господарство України на високий рівень.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема інвестування завжди була в центрі уваги українських та іноземних вчених-економістів, таких як: А.П. Гайдуцький, А.П. Дука, М.І. Кісіль, І.І. Лукінов, Т.В. Майорова, П.Т. Саблук, М.Г. Чумаченко, А.В. Чупіс, В.Я. Шевчук та інших.

Мета статті. Метою статті є висвітлення основних аспектів інвестиційної діяльності в сільськогосподарських підприємствах Черкащини.

Виклад основного матеріалу. У процесі реорганізації колективних сільськогосподарських підприємств сформувалися нові види підприємств ринкового типу на засадах приватної власності, оренди землі та майна. В результаті цього в системі й структурі суб'єктів господарювання відбулися суттєві зміни. Створені аграрні формування мають свої особливості діяльності, які відображають різні аспекти інвестиційної привабливості галузі і які слід враховувати інвесторам при прийнятті рішень щодо інвестування в аграрний сектор України.

Уряд України і державні органи управління багато уваги приділяють пошуку додаткових джерел фінансування розвитку економіки, серед яких велике значення відіграють інвестиційні та кредитні ресурси розвинених країн, а також міжнародних фінансових організацій. Особлива увага надається розвитку інвестиційного співробітництва з найбільш економічно розвиненими країнами ЄС.

Зміна форм власності і реформування аграрного комплексу в перехідний період призвели до ускладнень розвитку суспільного виробництва. Більшість великих сільськогосподарських господарств із стабільною економікою розпалась і з'явилися нові виробничі формування, значна частина яких виявилась збитковою, а деякі вимушені були припинити свою діяльність. Не була виключенням і Черкаська область. Протягом 2002-2012 років кількість діючих сільськогосподарських підприємств Черкащини скоротилась на 2021 господарство. Дедалі більше з'являється приватних підприємств. Якщо в 2002 році їх було 101, то вже в 2012 році - 158 господарство. Набувають популярності й фермерські господарства. В 2002 році Черкащина взагалі не мала цього виду підприємств, а у 2012 році їх кількість досягла 1143. По відношенню до показників України за кількістю діючих господарств Черкаська область у 2012 році становила 3,3%, що на 1,9 в.п. більше відповідного показника 2002 року (табл. 1).

В даний час всі сільськогосподарські підприємства, незалежно від форм власності, потребують значних інвестицій, як внутрішніх так і зовнішніх. Не виключенням є і аграрні формування Черкаської області.

Сучасний стан інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств значною мірою залежить від ролі і місця цієї галузі у системі агропромислового комплексу, насамперед це стосується характеру економічних відносин між сільським господарством та іншими сферами АПК. Крім того, вона формується під впливом різноманітних природнокліматичних, економічних, фінансових, соціальних та інших особливостей галузі.

Інвестиційні процеси є безумовно, одним із варіантів реанімації галузі виробництва сільськогосподарської продукції. Так В. Федоренко вважає, що «... інвестування в економіку забезпечує збільшення обсягів виробництва, зростання національного доходу, розвиток та корисне економічне суперництво галузей і підприємств» [3, с 12].

Таблиця 1.

Динаміка кількості діючих сільськогосподарських підприємств за
організаційно-правовими формами господарювання

	Роки		
	2002	2006	2012
Україна			
всього діючих підприємств, в т.ч.:	61178	57858	55866
господарські товариства	9337	7545	8121
приватні підприємства	4116	4112	4183
виробничі кооперативи	2111	1373	856
фермерські господарства	43042	42932	40732
державні підприємства	570	371	294
підприємства інших форм господарювання	2002	1525	1680
Черкаська область			
всього діючих підприємств, в т.ч.:	3883	1862	1856
господарські товариства	568	447	425
приватні підприємства	101	143	158
виробничі кооперативи	48	23	12
фермерські господарства	-	1124	1143
державні підприємства	29	22	6
підприємства інших форм господарювання	137	103	112
Всього діючих підприємств Черкаської області у % до України	1,4	3,2	3,3

П.Т. Саблук пропонує посилювати інноваційні та інвестиційні процеси в сільському господарстві, на підставі чого оновлювати технологічну озброєність галузі, переходити на ресурсозберігаючі високі технології, що забезпечуватиме економію живої праці в сільському господарстві, конкурентоспроможність вітчизняної продукції на внутрішньому та зовнішніх ринках, підвищення загальної прибутковості галузі [1, с 14].

Чернишова Л.О. вважає проблему фінансування аграрного сектора вузловою. Але застерігає, що якщо розглядати проблеми аграрного сектора

тільки з позиції виробництва його інвестування, а не під кутом зору фінансових можливостей, то нам ніколи не вирішити проблеми інвестування" [4, с. 89].

У 2012 році іноземні інвестиції в основний капітал сільського господарства збільшилися в п'ять разів порівняно з 2000 роком і досягли 3,8 млрд. грн. (рис.1).

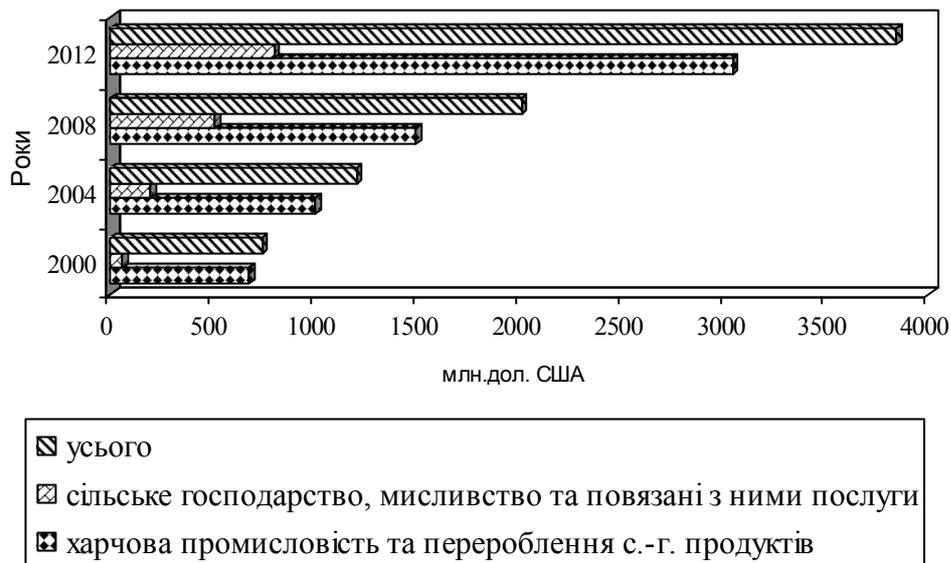

Рис.1. Прямі іноземні інвестиції в галузі агропромислового комплексу України (наростаючим підсумком, млн. дол. США)

Після масштабного реформування колективних сільськогосподарських підприємств, започаткованого Указом Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки» від 3 грудня 1999р., поступово у 2000 р. вдалося подолати тенденцію спаду виробництва і створити передумови для поліпшення ситуації в галузі. Протягом 2001-2006 рр. простежувалася тенденція поступової стабілізації економіки господарств: деяке збільшення обсягів виробництва основних видів продукції, істотне зростання продуктивності праці та підвищення рівнів її оплати. Це відразу позначилося на динаміці інвестицій в сільському господарстві Черкаської області, які почали зростати (рис.2.).

Агропромисловий комплекс для економіки області є найважливішим сегментом економіки Черкащини. На сьогодні сільгосп підприємствами, підприємствами переробної та харчової промисловості виробляється більше 60

відсотків валової продукції області, а питома вага сільського населення становить майже половину жителів області.

В 2012 р. у Черкаській області обсяги інвестицій в основний капітал галузі зросли порівняно із 2008р. в 2 раз і досягли 1042,3 млн. грн. Завдяки цьому валова продукція сільського господарства на протязі даного періоду збільшилася у 2,3 рази і становила в 2012 р. 8493 млн. грн.

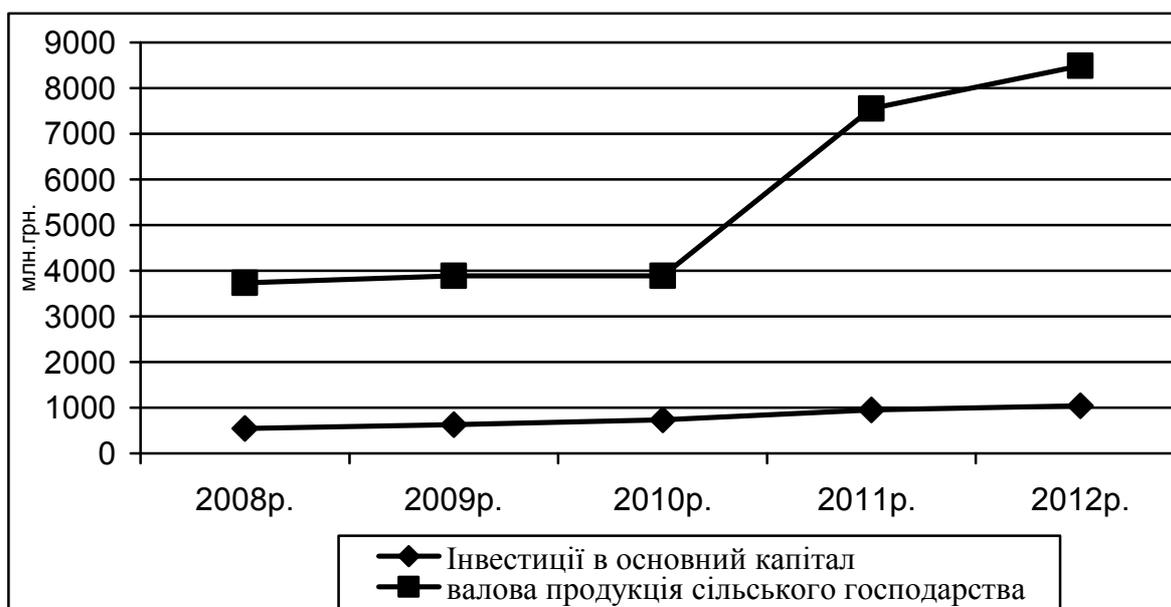

Рис. 2. Динаміка інвестицій в основний капітал та валової продукції сільського господарства Черкаської області у постійних цінах 2010 р., млн. грн.

Для оцінки ефективності інвестицій використовується комплекс показників. Одним з них є розрахунок додаткового випуску продукції на 1 грн. інвестицій, що розраховується за формулою:

$$E = (ВП_1 - ВП_0) / I, \text{ де}$$

E – ефективність інвестицій;

$ВП_0$ – валова продукція при вихідних інвестиціях;

$ВП_1$ - валова продукція при додаткових інвестиціях;

I – сума додаткових інвестицій.

Провівши розрахунок по сільськогосподарських підприємствах Черкаської області в динаміці за 2008-2012 рр. ми отримали такі результати: $E = (8493 - 3734,8) / 493,6 = 9,64$ грн. Це означає, що при збільшенні обсягу

інвестицій на 1 грн в сільське господарство збільшується обсяг валової продукції на 9,64 грн на кожен вкладений гривню інвестицій.

Закономірності ринкової економіки вимагають направлення інвестицій в ті галузі, де забезпечується найбільший прибуток в розрахунку на одиницю вкладень і де строк їх окупності найкоротший. В умовах кризи здійснюється перехід капіталу в інші галузі і виправити цю ситуацію ринкова економіка не в силах.

У 2012 р. приріст прямих іноземних інвестицій в сільське господарство України досяг 5,6 млн. дол. США. За п'ять років в Черкаській області обсяг прямих іноземних інвестицій у сільське господарство зріс в 1,1 раз, або на 2,8 млн. дол. США і становить 27,1 млн. дол. США, а по Україні в 1,7 раз, або на 309,5 млн. дол. США і досяг 736,3 млн. дол. США. В 2012 році питома вага прямих іноземних інвестицій в галузь сільського господарства Черкащини наблизилася до 3,7 % від загального обсягу по країні в цілому (табл.2).

Таблиця 2.

Прямі іноземні інвестиції у сільське господарство

(на кінець року)

Показники	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
Україна					
Прямі іноземні інвестиції, млн. дол. США	426,8	521,3	680,4	730,7	736,3
Приріст за рік, млн. дол. США	-	94,5	159,1	50,3	5,6
Темпи приросту, %	-	22,1	30,5	7,4	0,8
Черкаська область					
Прямі іноземні інвестиції, млн. дол. США	24,3	28,9	19,0	23,9	27,1
Приріст за рік, млн. дол. США	-	4,6	-9,9	4,9	3,2
Темпи приросту, %	-	18,9	-34,3	25,8	13,4

Серед регіонів України у рейтингу за залученням інвестицій Черкаська область посідає 16 місце. Коло країн інвесторів, які працюють з Черкащиною, з кожним роком розширюється: з 24 країн (на початок 1998р.) до 40 країн (на початок 2012 року).

Загальний стан економіки, податкова та фінансово-кредитна політика держави, рівень інфляції, стимулювання імпорту, відтермінування сплати мита на імпортні матеріали, стимулювання експорту, пом'якшення оподаткування доходів від експорту, відшкодування мита є основними методами стимулювання інвестиційної діяльності в галузях АПК [1].

Вихід АПК із кризового стану, незважаючи на всю складність ситуації, можливий, у першу чергу, за рахунок власних сил і засобів. Низька інвестиційна привабливість АПК для іноземних інвесторів, на нашу думку, зумовлена рядом причин:

- нестабільність розвитку економіки, економічна й фінансова криза, слабка виконавська дисципліна;
- відсутність твердих гарантій захисту майна і власних доходів від бюрократичної сваволі й злочинності;
- тільки 2% іноземних інвестицій йде на придбання акцій агропромислових підприємств через нерозвиненість фондового ринку й низької ефективності агробізнесу.

Для подолання цих недоліків має бути сформована нова доктрина інвестиційної діяльності, орієнтована на вітчизняного інвестора й мобілізацію внутрішніх джерел інвестування. Необхідно забезпечити правові засади повноцінного функціонування ринку землі як важливого фактора підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва та поліпшення умов залучення інвестицій в аграрний сектор, розробити наукові основи структурної та інвестиційної політики, визначити основні її напрями з метою розвитку регіонів, вдосконалити податкове законодавство, адаптувати його до вимог СОТ та інших міжнародних організацій, членом яких Україна є чи планує стати [1].

Нарощування капіталовкладень поліпшує економічну ситуацію лише за умови дотримання балансу між попитом та пропозицією, порушення якого призводить до непередбачуваних інфляційних сплесків і зниження ділової активності у перспективі. Інакше кажучи, саме по собі інвестування у

створення матеріально-технічної бази виробництва ще не є незаперечною передумовою для позитивного економічного зростання, а тим більше – для розвитку[3].

Незважаючи на всі вади, потік іноземних інвестицій сьогодні збільшується. Це зумовлено такими чинниками:

- прагненням закріпитися на перспективному ринку збуту України;
- прагнення одержувати прибуток на довгостроковій основі;
- прагненням отримати доступ до порівняно дешевих джерел сировини та ресурсів, що підвищує конкурентоспроможність продукції;
- прагненням використовувати відносно дешеву та кваліфіковану робочу силу як важливий чинник зниження собівартості продукції [2].

Ефективність виробничо-фінансової діяльності аграрних формувань в значній мірі залежить від спеціалізації даних підприємств. Тому сільськогосподарські підприємства Черкащини були згруповані за виробничим напрямом. В процесі аналізу було виявлено, що в даний період вже сформувалося п'ять основних типів спеціалізації сільськогосподарських підприємств, а також 19 % від загальної кількості – багатогалузеві (рис.3).

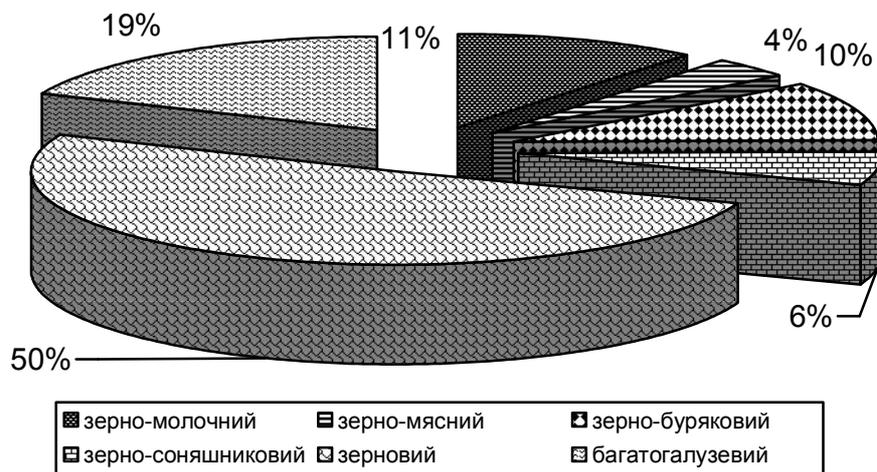

Рис. 3. Структура сільськогосподарських підприємств Черкащини за типами спеціалізації

Найбільшу питому вагу (50,7%) в загальній чисельності сільськогосподарських підприємств займають формування, які спеціалізуються

на виробництві зерна. В таких підприємствах від реалізації зерна одержується в середньому 56,3% грошових надходжень.

Основні середні показники для кожного типу спеціалізації сільськогосподарських товариств наведені в таблиці 3.

Таблиця 3.

Інвестування різних типів спеціалізації сільськогосподарських підприємств Черкаської області в 2012 р. (в середньому на підприємство) [2]

Тип спеціалізації	Основні засоби на 1 га с.-г. угідь, грн.	Інвестиції			Прибуток (збиток) на 1 га, грн.	Рівень рентабельності (збитковості) основної діяльності, %
		в середньому на 1 господарство, тис. грн.	на 1 га с.-г. угідь, грн.	на 1 с.-г. працівника, грн.		
зерно-молочний	3676	784,2	244,4	5,4	208,2	11,6
зерно-м'ясний	3838	691,2	384	7,5	-192,8	-9,2
зерно-буряковий	2048	1540	523	16,3	299,3	14,5
зерно-соняшниковий	5268	519,7	466,6	6,1	909,9	10
зерновий	3539	469,6	237,8	6,6	93,1	4,6
багатогалузеві	3311	722,3	335,6	6,0	35,9	2,9

Як бачимо, найбільше інвестицій на 1 га сільськогосподарських угідь припадає на підприємства, що відносяться до зерно-бурякового та зерно-соняшникового типу спеціалізації відповідно - 523 та 467 тис. грн. Пшениця, цукрові буряки, соняшник є стратегічними культурами, що вирощуються на території Черкаської області. По цих культурах Черкащина отримує значно вищу урожайність, ніж в середньому по Україні. В 2012 році урожайність цукрових буряків була на 41 ц/га, зернових на 20,1ц/га, а соняшнику на 10,2 ц/га більша, ніж в середньому по Україні. У 2012 році серед регіонів України Черкащина зайняла 1 місце по урожайності зернових культур та соняшнику та 3 місце - по цукровим бурякам. Такому рейтингу сприяє, в першу чергу,

наявність в Черкаській області чорноземів та сприятливий клімат, тому не дивно, що найбільше інвестицій припадає саме на ці два типи спеціалізації аграрних формувань.

Стосовно господарств зерно-молочного і зерно-м'ясного типу спеціалізації слід відмітити, що в зв'язку із скрутним становищем в галузі тваринництва, сюди залучено менше інвестицій, ніж в господарства попередніх типів спеціалізації. Тому, на підприємства зерно-молочного типу спеціалізації припадає 244,4 грн на 1 га сільськогосподарських угідь, а на зерно-м'ясні господарства – 384 грн в той час, як в зерно-бурякового типу 523 грн/ га.

Рівень рентабельності підприємств за типами спеціалізації також досить різноманітний. Розмір інвестицій безпосередньо віддзеркалюється на прибутковості підприємств. Так найвища рентабельність спостерігається в підприємствах зерно-бурякового та зерно-молочного типів спеціалізації – 14,5% та 11,6% відповідно. Серед усіх типів спеціалізації, збитковими виявилися зерно-м'ясні господарства – 9,2%.

Також суттєво відрізняються за розмірами інвестицій сільськогосподарські підприємства різних районів області. Проаналізувавши розподіл капіталовкладень в сільськогосподарські підприємства кожного району Черкащини, необхідно зазначити, що він є досить різноманітний. Так, найбільше інвестицій було спрямовано в господарства Черкаського району. У 2012р. цей показник в середньому становив 10,6 млн. дол. США, з яких 99% спрямовано в основний капітал, 111 тис. грн. – на капітальний ремонт, 95 тис. грн. - на формування основного стада.

В сучасних умовах господарювання інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств повинна бути спрямована як на досягнення високого рівня віддачі вкладень, так і на підвищення ефективності діяльності підприємства в цілому.

Ефективність функціонування АПК значною мірою залежить від інтенсивності розвитку аграрного сектора, він має бути пріоритетною галуззю для капітальних інвестицій з-поміж інших, оскільки є основним виробником

продуктів харчування та сировини. Однак нині, на жаль, аграрний сектор має низькі потенційні можливості розвитку: він є малопривабливим для іноземних інвесторів унаслідок відсутності до 2000 року реальних ринкових перетворень у галузі.

Дослідження впливу рівня інвестицій на розмір прибутку в сільськогосподарських підприємствах різних виробничих типів Черкаської області проводилося за допомогою кореляційного аналізу. Для цього за результативну ознаку було взято розмір прибутку отриманого на 1 га сільськогосподарських угідь, грн. (y_x), а за фактори впливу на результативну ознаку:

(x_1) - інвестицій на 1 сільськогосподарського працівника, грн.;

(x_2) - основні засоби на 1 га сільськогосподарських угідь, грн.;

(x_3) - сільськогосподарських угідь на 1 працівника, га.

В господарствах зерно-молочного типу спеціалізації між прибутком на 1 га сільськогосподарських угідь (y) та встановленими факторами має місце функціональний зв'язок, який описується кореляційним рівнянням:

$$y_{(x)} = -48,9 + 5,8 x_1 + 54,4 x_2 + 1,4 x_3$$

Коефіцієнт множинної кореляції становить $R = 0,51$, що вказує на щільність зв'язку між результативною та факторними ознаками.

Із кореляційної залежності видно, що в підприємствах даного типу спеціалізації зростання інвестицій на працівника на 1 грн. приводить до збільшення прибутку на 5,8 грн, на 1 га сільськогосподарських угідь, а при підвищенні фондозабезпеченості на 1 грн. прибуток з гектара сільськогосподарських угідь збільшиться на 54,4 грн. Зростання навантаження сільськогосподарських угідь на 1 працівника на 1 га призводить до збільшення прибутку на 1 га сільськогосподарських угідь на 1,4 грн.

В господарствах зерно-м'ясного типу спеціалізації кореляційний зв'язок між прибутком з 1 га сільськогосподарських угідь та відібраними факторами описується кореляційно - регресійною моделлю:

$$y_{(x)} = 175,3 + 4,1x_1 - 54,8x_2 + 7,0x_3, \quad R = 0,64$$

Що стосується підприємств зерно-буякового типу спеціалізації, то кореляційний зв'язок описується рівнянням такого вигляду:

$$y_{(x)} = -141,5 + 4,2 x_1 + 128,8 x_2 + 2,2 x_3 \quad R = 0,52$$

Господарства зернового типу спеціалізації, в ході кореляційного аналізу мали рівняння такого вигляду:

$$y_{(x)} = 234,5 + 2,1 x_1 - 34,9 x_2 - 0,6 x_3 \quad R = 0,42$$

Проведений кореляційно-регресійний аналіз показує, що в сільськогосподарських підприємствах різних типів спеціалізації при збільшенні інвестицій у виробництво, що відображається певним чином через їх суму на працівника, призводить до зростання прибутку отриманого з гектара сільськогосподарських угідь. Найбільшу суму прибутку з гектара від вкладених інвестицій можуть отримати сільськогосподарські підприємства зерно-молочного, зерно - м'ясного та зерно-буякового типу спеціалізації.

Для зберігання та переробки сільськогосподарської продукції на території Черкаської області діють: 20 овочесховищ, з них 2 введено в дію, а саме – у ФГ «Промінь» с. Здобуток Жовтня (вартістю 2 млн. грн.) та ФГ «Фенікс» с.Шаулиха Тальнівського району (вартістю 1,5 млн. грн.), загальною площею 760 кв.м. та потужністю 455 тонн; 34 об'єкти для зберігання зерна, з яких введено в експлуатацію 2 зернових склади – в Монастирищенському (вартістю 15 млн. грн.) та Корсунь-Шевченківському районах (16 млн. грн.), загальною потужністю 60 тис. тонн.

Передбачається збільшення потужностей заводу НВК ТОВ «Фрея-Агро» м. Городище (вартість 3 млн. грн.) до 50 тис. тонн органо-мінеральних добрив та 6 тис. тонн фізіологічно активних препаратів виробництва щороку; будівництво кукурудзяно-калібрувального заводу ТОВ «Монсанто Україна» та створення технологічно-учбового центру для демонстрації новітніх технологій виробництва (вартість об'єкта 100-150 млн. доларів).

В області на промисловій основі виробляється 100 відсотків м'яса курей-бройлерів, яєць та 40 відсотків молока. Приріст виробництва м'яса птиці

досягнуто завдяки переведенню на нові технології потужностей птахофабрики «Перемога Нова» та будівництва потужної птахофабрики у Канівському районі.

Разом з тим, спостерігається збільшення виробництва молока в сільськогосподарських підприємствах. Триває будівництво нових та реконструкція діючих тваринницьких ферм із встановленням сучасного доїльного обладнання. Це дозволяє економити не лише матеріальні ресурси, а й суттєво підвищувати якість молока. Введення в дію молочних комплексів ПП «Плешкані» Золотоніського району, корпорації «Украгротех» Христинівського району, СТОВ «Агроко» Чорнобаївського району сприяло збільшенню виробництва молока на промисловій основі майже на 20 тис. тонн. Сума інвестицій у реконструкцію та добудову молочних комплексів за два роки склала майже 50 мільйонів гривень.

У Маньківському районі в СТОВ «Кищенці» проводиться реконструкція та добудова молочного комплексу потужністю 4000 корів з новою технологією виробництва молока. Завдяки введенню в дію свинокомплексів у СТОВ «Валява» Городищенського району, ТОВ СП «Золотоніський», СТОВ «Золотоніський бекон» збільшено виробництво свинини на 15 тисяч тонн. Інвестиції в галузь свинарства склали більше 100 мільйонів гривень.

Основою розвитку галузі тваринництва є міцна племінна база, яка створювалася протягом багатьох років з використанням вітчизняної та зарубіжної селекції, зокрема, в молочному скотарстві, що сприяло створенню української червоно-рябої та чорно-рябої порід молочного напрямку продуктивності.

У свинарстві та птахівництві розводяться інтенсивні породи, гібриди та кроси вітчизняної та зарубіжної селекції. Це дасть змогу значно підвищити продуктивність та забезпечити ринок високоякісною продукцією тваринництва, яка користується попитом. Завдяки введенню в дію нових виробничих потужностей та запровадження сучасних технологій виробництва зберігається позитивна тенденція в розвитку галузі.

Висновки. Одним з безперечних критеріїв, що засвідчує поживлення економічних процесів в регіоні, є активізація інвестиційної діяльності. За останні роки інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств Черкащини значно покращилась, що відповідно позитивно відобразилось на загальних показниках діяльності сільськогосподарських підприємств регіону.

З проведених розрахунків за допомогою кореляційно-регресійного аналізу, виявлено, що найбільш ефективно використовуються інвестиції в сільськогосподарських підприємствах зерно-молочного, зерно - м'ясного та зерно-бурякового типу спеціалізації Черкаської області.

Раціональне використання інвестицій збільшує ефективність виробництва сільськогосподарських підприємств. В той же час кожне сільськогосподарське підприємство повинно шукати шляхи по залученню як зовнішніх, так і внутрішніх інвестицій для налагодження своєї діяльності, а також вміти їх ефективно використовувати.

Література:

1. Саблук П.Т. Розвиток сільських територій в контексті забезпечення економічної стабільності держави / П.Т. Саблук // Економіка АПК. - 2009. - №11. – С. 4-12.
2. Уланчук В.С., Жарун О.В. Формування інвестиційного клімату регіону /Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: Науковий збірник / За ред. І.Г. Ткачук. - Івано - Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2012. – Вип.ІІІ. – Т2. – с.200-205.
3. Федоренко В. Інвестиції та економіка України / В. Федоренко // Економіка України. – 2011. - №10. – с. 12-16.
4. Чернишова Л. О. Особливості залучення та стимулювання іноземного інвестування в Україні / Л. О. Чернишова, В. В. Сазанова // Бізнес Інформ. – 2013. - № 2. – С. 87-90
5. Шик Л. М. Стан іноземного інвестування в Україну: проблеми та шляхи їх вирішення / Л. М. Шик, Н. Є. Скоробогатова // Вісник Запорізького

національного університету. – 2011. - № 3 (7). – С. 217-224.

References:

1. Sabluk P.T. Rural Development in the context of the economic stability of the state / P.T. Sabluk // *Economy APC*. -2009. - № 11. - P. 4-12.
2. Ulanchuk V.S. Zharun O. Formation of the investment climate in the region / *Actual problems of the region's economy: Scientific publication* / Ed. I. Tkachuk. - Ivano - Frankivsk: GVA CIT Carpathian National University named after V. Stefanik, 2012. - Vyp.III . - T2. , S.200 -205.
3. Fedorenko V. Investment and Economy Ukraine / V.Fedorenko // *Economy of Ukraine*. - 2011. - № 10. - P. 12-16.
4. Chernyshev L.O. Features attracting and encouraging foreign investment in Ukraine / L. Chernyshev, V.V. Sazanova // *Business Inform*. - 2013 . - № 2. - P. 87-90
5. Chic L.M. Status of Foreign Investment in Ukraine : problems and solutions / L. Schick , N.E. Skorobogatova // *Journal of Zaporizhzhya National University*. - 2011. - № 3 (7). - P. 217-224 .